

ЧАСОПІСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
кrom' днів по
неділіх і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Переплата 10 зр.

Вибори до ради державної.

В порозумінню з повітовими комітетами, товариство "Руска Рада" затвердило кандидатуру

п. Сидора Винницького,

презеса ц. к. краєвого суду карного в Чернівцях, на посла до ради державної з загальної (пятої) кури з повітів: Путилів, Вижниця, Станівці, Кіцмань, Заставна, Садагура, Чернівці і місто Чернівці — і визиває всіх руских виборців з тих повітів, щоби згідно віддали свої голоси при виборі посла дня 4-го марта на презеса Сидора Винницького. П. Винницький знаний в цілому краю — отже не потребуємо его захвалювати. Маємо надію, що вибравши п. Сидора Винницького на посла, руский народ буде мати доброго свого заступника в ради державній.

Кандидата на 4. кури з громад сільських Путилівського, Вижницького, Кіцманського і Заставненського повіту затвердить "Руска Рада" сими днями.

Про виборче віче, уряджене самими рускими селянами, яке відбулося минувшої неділі в Садагурі довідуємо ся, що на нім явилося зверх 1000 селян і що по довшій нараді проголосило одноголосно кандидатуру п. Сидора Винницького посла з пятої кури, а до п. Стоцького рішило вислати депутатію з просьбою, щоби приняв кандидатуру посла з 4-ої кури з повітів: Садагури, Чернівці, Серет і Сторожинець. Та депутатія була в четвер у президента краю, аби его повідомити про волю віча, і у проф. Стоць-

кого, аби просити его о кандидатурі. Проф. Стоцький відповів, що сам тепер з ріжних причин не може кандидувати, але обов'язком руских селян повинно бути голосувати на свого руского чоловіка. Се віче садагурске в нашім руху виборчим треба уважати добрым обявом, бо видно, що самі селяни починають жути ся своєю долею. Такі віча повинні би скликати і інші рускі повіти.

На вибори приїхав з Відня на Буковину Григорій Купчанко, вічний кандидат на посла; та ледви чи сам що зискає, хиба що гадає піднерти кандидатуру д-ра Воляна, бо буковинські москвофіли рішили кандидувати на посла дотеперішну "безгласну рибу", маючи запевнену для неї поміч від Волохів а через Волохів і приречене сильних мира сего, що не будуть противні сїй кандидатурі. Д-р. Волян грає у москвофілів ролю паравана, за котрим они можуть собі робити, що серцю до виодоби. Вивіска на скелі невинна, а в скелі продають отрую для суспільності.

Школа колишня а теперішня.

Бажаня належать до незаборонених забав, особливо коли бажає ся чогось позначеного та можливого. Невинне бажане ще нікому не помогло тай не пошкодило, але коли хтось бажає, аби вже поборені, для широких верств народу так шкідливі часи назад вернули, то робить ся не лиш съмішним але визиває ненависть і погорду кожного поступового чоловіка.

В сім згладі зрадили "Бук. Відомості" свої дійсні наміри. Недавно тому розплакалися за давніми "добрими" часами в школництві. Що давні часи добре були, се правда, але що для кожного в інший спосіб добре були, також ніхто не заперечить. Одні банують за ними то-

душевного настрою ту саму вартість; не має вартості тілько все фальшиве, неправдиве, чи оно спостережене змислами, чи приняте уявою. Тай і той фальш, ся неправда тратить аж в тій хвили свою вартість, коли я переконаю ся про єї неправдивість, а до тій хвили є і неправда така сама добра як правда. Пояснимо се на простім примірі. А. дав мені замкнену мішонці і каже, що в ній находити ся дукат. Своїми доказами і запевненнями пересвідчив він мене глубоко, що не ощукав мене, і я вірю съято, що в мішонці є дукат. Б. дав мені дуката в руку; я оглядаю гріш на всій стороні і переконую ся за помочию всіх моїх змислів, що се правдивий дукат. Я тішу ся, що маю два дукати і так довго буду тішити ся і робити з ними плані, доки не переконаю ся, що в мішонці не було нічого а близкучий дукат є тілько удачним фальсифікатом. Отже ілюзія має таку саму вартість для нашого щастя, як і названа "дійсність".

Що спонукує людий до діланя?

Потреба є головною спонуковою чоловіка до діланя. Потреба є станом невдоволення, але є викликує вже раз відчува втіха. Не можемо чути потреби того, чого ми хочемо трохи не зачушали, про що не маємо поняття. Вправді можемо чути потребу і такої втіхи, що знаємо єї тілько загально, тілько в прирівнанні до подібних, знаних нам утіх. Сліпий від уродження може тужити за фарбами, за съвітлом, але предметом его тути є тілько таке вражене, о яким він може в своїй сліпоті виробити собі поняття. Такі

му, що тоді була панцина, а другі тому, що панували над школою, що мали право десятини і ще інші привилегії. Бідний забуває на свою нужду в тих часах і зве їх тому добрими, що о половину дешевше міг вижити. Але хто тужить за давніми часами в школних справах, той не є великий приятель загальної просвіти.

Річ така: кождому відомо, що просвіта ширить ся словом та письмом і в найнижчі верстви народу. При сім ширенню просвіти припадає школі взагалі учителеві найважливіша задача, бо они то ширять просвіту. Народна школа є отже загальним закладом науковим, в котрім учитель дає съвітло просвіти не лише богатим та вельможним, але й бідним і низьким без взгляду на націю та віроєсповідане, і в кождім ученику буде підставу для дальшої освіти.

Ся для людської культури така дуже важна задача теперішньої школи не всім подобає ся і — не знати чи з зависти, аби мужик не став за розумним, чи з яких інших самолюбивих причин — вороги загальної просвіти старають ся на ріжкий спосіб спиняти школу і учителя в їх волі і роботі. А що се сяк-так не йде, то уряжують против теперішньої школи безнастанину тровлю. Іх "невинні" жаданя суть: видане школи та учителів під опіку та надзор церкви, зменшене наукових предметів, особливо з реалів (історія, землерізання і природопис) а збільшено релігійних годин для молитов та науки моральної, которую би учителі мали уділяти; заведене острійших дисциплінних средств (різки?) і ще богато подібних річей.

Се діяло ся і ще тепер діє ся в західних провінціях; Буковина була до недавна — бодай поверховно — від сеї борби о школу вільна. Правдиві приятели темного народу вже думали, що й далі ніхто такий не найде ся, щоби і в наш занедбаній край заніс сюю хоробу. Але ся думка їх завела, бо від якогось часу кидають ся "Бук. Від." то на наше руске учительство то на школу і закидують їм ріжнородні видумані прорвани. Кажуть, що діти до теперішньої школи

потреби не займають душі ніколи сильно, а коли таке буває, то з іншої причини. Коли хтось зразив ся до житя і ему не може спратити втіхи жадна знакома ему річ, то тоді може вирости в нім така дивоглядна думка, що якесь добро, которое він знає тілько загально і в приближенні, може принести ему щастя. Причиною тої потреби не є саме те добро, але бездійність, порожня духа, которую старає ся той чоловік виповнити в собі.

Щоби чоловік чув ся спонуканим до діланя, треба ще, щоби була можливість осягнути те, за чим я чую потребу. Коли знаю, що того, за чим я тужу, не можна осягнути, то хотій чую потребу того, не возьму ся за діло. Потреба може стати чим раз сильнішою, може допровадити до розлуки і до самоубійства, але до діланя не спонукає мене. Коли ж те, за чим я тужу, можна осягнути, то приkre чувство потреби рівноважить в мені надія. Можливість осягнення чогось лежить в здогаді, що моїм діланем я зможу запікоти свою потребу, а сей здогад є власне надією. Де надія досить сильна, там она спонукає до діланя. Де править тілько сама потреба, там відчуває ся незадоволене, відречене і розлуку. Де панує тілько сама надія, там вистарчає сама собі і не потребує здійснення своєї цілі; такому чоловікові вистарчає сама видумана втіха. Але така надія, що за ціль не має своє здійснене, перестає бути надією, то забавка фантазії. Надія потребу відчутої потреби за сновиненем своєї цілі і тілько они разом: потреба і надія заставляють чоловіка до діланя.

Людське щастє і суспільне житє.

Після професора д-ра Р. Шуберт-Сольдерна.

(Даліше).

Вартість ілюзії.

Майже нема другого такого слова, щоби его уживали так часто в ріжних значіннях, як слово "дійсність". Кажуть, "я дійсно так гадав" а другим разом "дійсно не було так, я собі тілько так гадав". Раз означає "дійсно" все — а раз зовсім нічого, раз уважає ся то, що я гадав правою, а раз привидом.

А се має свою причину в тім, що ми звичай низше цінити наші поняття т. з. те, що подумаемо собі або представимо в уяві (фантазії) від наших спостережень т. з. того, що ми вобразимо собі за помочию наших змислів. А тимчасом наші змисли не мають жадної висоти над нашою уявою, а суть тілько відмінним способом, яким вищий съвіт відбиває ся на нас. Ми звичай признавати річам, які спостерігаємо змислами, якесь "дійсне істноване", котрого не мають річки виляглі в наших понятках чи уяві. Але ми не можемо мати жадного поняття о тім "дійснім істновані", независимі від нашої уяві, бо ми знаємо про річки тілько те, які виображені можемо собі о них утворити при помочии змислів. Таке "дійсне істноване" річі не має жадної вартості для нас. А плоди виображення так само як понять як і уяви мають для нашого

ходять літами, а не знають навіть читати а по році, коли вийшов хлонець із школи, то забуває навіть букви і т. д.

Дійсно, що школа на Буковині, така як тепер є, не давна, бо на пальцях однієї руки можна почислити роки її існування; а що она ще така молода: то не можна про її успіхи тепер говорити.

Інша річ про школу минувшу. Хто знає шкільні обставини перед кількома роками з власного досвіду, той може справедливо судити, чому успіхи в буковинських школах не такі були, як їх закон приписує і які при найправильніших відносинах повинні бути. Сим ще не сказано, що все так є, як „Бук. Відомості“ приказують, бо статистика доказує, що з кождим роком число письменних людей на Буковині більше, а анальфабетів менша.

Насамперед треба знати, що нігде так теорія з практикою не згоджується, як на полі шкільництва. Теорія вираховує, що як тільки а тільки діти, через якийсь означений час ходить до школи, то повинні собі присвоїти якийсь означений степень знання і зручності. Так каже теорія. А як в двоє або троє більше число дітей, поділене на 3 або 4 відділи, так що кожда дитина, коли правильно до школи ходить, буває в школі на тиждень лише 3 рази (коли свята нема) що каже на се теорія? Всі знають, що не всі діти однаково похопні до науки; одні понимають відразу, іншим треба й десять разів одну і ту саму річ пояснити. А чи діти ходять правильно до школи? В теорії числити ся, що дитина ходила шість років до школи, а в практиці була всіго на всіго може два роки. По часті слабість, біdnість, злі дороги, за велике віддалене від школи, а по найбільші часті опір родичів є виною неправильного ходження до школи. Приглянемо ся далі средствам науки. До недавна уживали в школі правописи етимологічної. Учити малих дітей сеї правописи, то вже було для учителів і учеників відпокутоване гріхів ту на землі. Вчили ми, вчили дітей всяких правил про той проклятий ѿ, ѿ, б і т. д., правил, чому слово іначе пише ся а іначе виговорює ся, робили з біdnих дітей язицюсловів; але даремний був наш труд; бо що не для дітейного розуму, то не понимають. Відколи завели фонетичну правопису в буковинських школах, відбрано половину труду не лише дітям але й учителям.

Тепер розглянемо ся, що ті „добре давні часи“, коли в школі співали лише „Достойно єсть“ а читали біблію і інші богомільні письма, принесли так дуже важного та для селян користного? Чи дуже богато старих людей вміє читати та писати, або молитви говорити? Чи може

не було в тих часах пустоти та злочинств? Противно! Статистика доводить, що тепер дaleко менше проступників, як в тих „добрих часах“.

„В школі не крестяться діти, не начають і не кіньчати науку молитвами, як давніше,“ так плачуть далі „Бук. Від.“ Мусимо що скаргу так довго уважати за безшістевну, аж доки „Бук. Від.“ не наведуть, в котрих то школах се діє ся, аби шкільні власти могли сему зарадити. Таке саме і за шкільний дзвінок. „Бук. Від.“ можуть переконати ся (коли ще не перевонані), що шкільні власти тих вигідних паничів учителів, що завинили, остро карають, бо так як всюди, так і в школі потрібно пильних, працьовитих та ревних людей.

Учитель.

З буковинського сойму.

Вчерашиє засідане було цікавіше і важіше, як заповідав сухий порядок дневний. Справою, що надала ваги тому засіданю, було внесене заступника капітана краєвого д-ра Рота і товаришів, щоби краєві вибори змінити в демократичнім дусі і розширити їх на дальші круги людності, а заразом завести безпосереднє і тайне голосуване. Се внесене звучить так! Високий сойм зволить ухвалити: „Поручає ся видлови краєвому виробити як найскорше проект законів для зміни порядку виборчого до сойму і предложити в слідуючій сесії, щоби через те:

1) Після установ дотичних законів державних про зміну виборів до ради державної змінив ся дотеперішній порядок виборів до сойму краєвого для князівства Буковини в тім напрямі, щоби число членів сойму краєвого збільшилося о тих послів, що мали би бути вибраними з ново-зведеного 4 виборчої кури. В тій кури мали би право голосування всі особи, що після установ висіє згаданих державних законів суть управнені до голосування в загальній виборчій кури при виборах до ради державної; та щоби через те

2) для всіх курий заведено систему безпосереднього і тайного голосування; та щоби 3) в складі видлу краєвого переведено відповідні зміни;

4) при тих нарадах має виділ краєвий увзгляднити також внесення послів з давнішіх сесій соймових про зміну краєвого порядку та способу вибору до краєвого сойму.

Др. Рот. Д. Тітінгер. Др. Смак-Стоцкий, Кон, Цірюбер.

На увагу заслугує також письмо краєвого правительства звернене до краєвого сойму в справі основання медичного факультету в Чернівцях. В дотичній ухвали краєвого сойму призначе ся на ту ціль 80.000 зі сторони краю, не вчисляючи ґрунту під будову, але самі будинки будуть коштувати майже 20 разів тільки, бо кругло півтора мільона. Судачи після того, кілько коштувало уряджене медичного факультету в Інсбруку і у Львові, і якої підмоги жадало правительство від тих країв, уважає краєве правительство відповідним не предкладати навіть ухвали сойму міністерству просвіти, але звернути її назад соймові, щоби ще раз застановив ся над тю справою і евентуально призначив більші фонди на ту ціль з краєвих грошей.

НОВИНИКИ.

Чернівці, дня 13-го лютого 1897.

Виділ наукового Товариства імені Шевченка уконституован ся, вибравши заступником голови проф. Георгія Громницького, експертарем проф. Іл. Кокорудза, адміністратором, канцлером і бібліотекарем п. Костя Паїмовського.

Іменоване. Президія тутешньої Фінансової дирекції іменувала укіченого правника Влад. Ратського концептовим практикантом.

Міністерство просвіти видав для деканатів правничого факультету розпоряджене, після котрого мають питати, почавши від 15-го мая 1897 року, при правничих, державних іспитах та при ригорозах замісце дотеперішнього цивільного поступування нові закони цивільного процесу.

Краєва рада шкільна рішила на засіданні з 3-го лютого: Учителеві Ілі Ілюкові в Старій Жучці і надуч. Іванові Велигорському в Мілієві признали другий, уч. Георгію Кириловичу в Шубранці четвертий службовий додаток. Ухвалили субвенції на справлене знаряддів для науки зручності в школах в Нових Мамаївях, Маморинці і Лукавиці, та на закупно скрипок для школи в Гліті. Надуч. Олександрові Козаркевичеві в Долішних Партиштах висказали признане за заложене овочевої школки в честь ювілею панування нашого цісаря і призвали ему ремунерацию. Громаді Рогізій запевнили безшрентову пожичку 2000 зр. на будову школи. Потвердили надану містом Радівці посаду сталого учителя Георгієви Понадюкові. Уч. Тита Коморашині в Висшім Городнику іменували ста-

в дуже рідких випадках обриджене задля пересичення відверне нас на завсіді від тієї потреби.

Отже нема небезпеченості, щоби потреби вимерли коли-небудь в чоловіці. Они відновляють ся самою згадкою на минувшину, самі з себе. А з ними відновляється і надія.

З того, що ми сказали в тім розділі виходить також ясно, що все наше нещасте, є не-заспокоєна потреба та що рівноваго для нещастя є надія. Надія мусить брати в нас перевагу, коли не маємо понасти в розшуку, в меланхолію або самоубійчі гадки. А надія є сама собою втіхою, она найбільше виконує зміст нашого життя, бо хотій кінчити ся знеохотою при своїм сповненню, то з тієї знеохоти виростають нові надії, що мають на цілі заспокоєні тієї нової потреби. Кождий чоловік мусить стати пессимістом, коли буде придергувати ся метафізичного твердженя, що змисли мають виспівість над розсудком і уявою, що міра варгости річі не лежить в нас самих а поза нами, независимо від нас, що всіх надій треба віднектати ся, бо се тілько ілюзія.

(Дальше буде.)

Рівновага межи потребою а надією.

Уже з того, що ми сказали, що сповнене не відповідає ніколи надії, виходить би, що завсіді остає ся в нас якесь частина надії на будучість. Другою важною обставиною є те, що жадна потреба не існує в нас віддільно сама про себе, але потреби творять мовби цілі ланцюх, котрому відповідає цілій ланцюх надій і сповнене одної тягне за собою другу.

Але приймім, що якесь наша надія сповнила ся, потреба заспокоєна цілковито — що тоги? Потреба устане на разі, але остає згадка тієї щасливої хвилі і за якийсь час зродить знов потребу та може ще сильнішу ніж перед тим. Для того кожда жадоба відроджує ся як той фенікс з власного попелу. Чим повніші буде задоволене потреби, тим сильніша буде ся потреба в будучності — притягши, що фізичні ускладнення задоволення тієї потреби остануть ті самі.

А знову приймім, що надія сповнила ся тільки в часті і потреба не заспокоєна в нас цілковито. Тоді потреба не устає, але і не збільшується, тільки стає приkrішою, докучливішою. Сей стан може доцівовати до безнадійності і то в двох напрямах: Коли не маю надії задоволити вновні свої потреби, а не є она доконечною з природи (як пр. голод), то радше зрешту ся цілком тієї потреби, запрує ся єї, щоби уникнути не-приємного стану половичної задоволення. Або на місце потреби, которую можу задоволити тілько

на половину, вищукую собі інші потреби, котрі можу цілком задоволити і тим способом стараю ся виповнити недостаток задоволення давнішої потреби. Таке діє ся на примір з політиками, котрих надії не сповнюють ся вновні. Они або занияють ся своїх ідей і стають ретроградами, або відтягають ся від політичного життя і ставляють собі інші, приступніші для них цілі. Коли потреба є сильна і природна, то таке заперте або збочене може викликати стан нещічного неспокою, котрий може довести до божевільства. Недостаточне заспокоєні полових пристрастій веде, приміром, одних до цілковитої повздережливості, до целібату, других до полових збочень. Те саме діє ся і з потребами цілих народів: нічо не підтримує так революційного духа, як ті половично заспокоєні потреби, котрих народ уже відчув съвідомо і в повній силі. Нарід склонний тоді кинути ся за яким-небудь гаслом. Коли видить, що его відчува потреба сповнила ся тільки в часті, шукає собі і інших цілій, щоби тільки заспокоїти себе. Единою радою, щоби приборкати того революційного духа, є або сповнити те бажане, або придавити его зовсім.

Нарешті можна припустити, що ми заспокоїли потребу в більшій мірі, як самі єї відчувають. Тут зависить уже від обставин, чи пересичене виступить в нас по якімсь часу знову потреба і чи ся потреба буде більша, чи менша, чи така сама як перед тим. Час зменшить звсіді не-приємне вражене пересичення і тільки

лим учителем в Бояні. Науку гр. кат. церковного съзу при вищій гімназії в Чернівцях передано уч. Іванові Горнерові. Три справоздання інспекційні з округів Серету і Вижниці предложили міністерству та полагодили ще кілька менших справ.

Лікарське віче у Відні виступило против визискування свого стану касами хорих. Кожий лікар каси хорих є такий перетягений ординаціями, що не може докладно оглянути пацієнта, а за одну ординацію припадає ему ледво 10 кр. заплати. Через те і не мають робітники довіря до каси хорих а властителі заощадили, після виходів д-ра Герца, на робітниках і на лікарях 11.000000 зл. при помочі інституції каси хорих. Лікарі зобовязали ся не принимати посад при касах хорих та старати ся, щоби членам кас хорих було признане право вільного вибору лікаря в хоробі.

Заказ на поєдинки, що недавно тому видав німецький цісар провалився сам собою, бо був баламутний. Сам цісар не заняв рішучого становиска супротив того управління зла і тому прийшло сими днями до великого фяска. Офіцир бар. Ергард, візваний на поєдинок тамошнім референдарем, відмовив поєдинку — не з трусливості, бо то був славний жовнір, відзначений в багатьох битвах, але мабуть тому, що не бачив достаточної причини. За те виключено его з офіційского корпусу, а цісар потвердив засуд, однак позваличи ему в дорозі ласки носити дальше зелений хрест за хоробрість. В відповідь на се Ергард взяв свій хрест заслуги і відслав его цісареві з заявкою, що він право носити хреста здобув собі сам, наражаючи в багатьох битвах жите, але „з ласки“ носити его не хоче. Надто по скінченю процесу повідомлено Ергарда, що означеного дня о 11-тій годині в подудне явить ся у него майор, щоби відобрести офіцірські патенти. Тоді Ергард патенти спалив і повідомив о тім війскові власті, додаючи, що лише він і ніхто інший має право постановляти, кого дія і о котрій годині він приймає візити... Справді, що бар. Ергард дав добру лекцію і тим приклонникам поєдинку, котрим ходить менше о честь, як о сенсацію та о піттику по поєдинку, і війсковим властям.

Переполох в театрі. В віденськім „Карлс-театрі“ зробив ся був 8-го лютого великий переполох. В часі представлення пішла поголоска по театрі, що в сусіднім домі горить. Много з присутніх осіб кинуло ся до дверей. Повстала велика паніка і було би прийшло до великого нещастя, однак удається якось із сцени успокоїти публіку.

З Коломиї. В понеділок дня 15-го лютого відбудеться в Коломиї в салі каси цадничої вечір з танцями заходом товариства „Родина“, на котрій виділ запрошує вп. Родимців. Забава приготовлена знаменно! Хто би не дістав запрошене, дістане при касі.

Обманьство з поштовими марками. В Америці, в Сполучених державах, викрили, що мешкаючі там Італійці попали на дуже зручний спосіб, щоби ті самі марки наліплювати кільканадцять разів на листи і висилати їх до своїв в Італії. То обманьство переводили они в той спосіб: Наліпивши марку на куверті, потягали її верстовою клиєю. Верства була така тонка і прозрачна, що поштовий урядник не придавляючись добре листові не міг замітити нічого підозрілого і прибивав на марці печатку. Коли ж адресат в Італії одержав лист з такою маркою, змінив тубкою клий, а з ним і фарбу печатки і цілком чистеньку марку вкладав до листу та вислав її до свояка в Америцю, потягнувшись рівночасно свою італійську марку також таким клиєм. В Америці робив то само з італійською маркою тамошній адресат і так служила одна і та сама марка по кільканадцять разів. То обманьство вели Італійці на великі розміри на шкоду скарбу Італії і Америки, аж вкінці один з Італійців, погибнувши на інших, зрадив їх перед американськими властями. Тепер веде ся в Ноївій Йорк величезне слідство, щоби викрити тих, котрі так довго обманювали скарби і власті обох держав.

Як стати богачем. Лайтер, ліондонський мільйонер, котрого майно сягає нині до 100 міль-

нів франків, розпочав свою капіталістичну карієру від п'яти центів і поручаючого письма до фірми: „Джон Б. Фарвель в Чікаго.“ Джон перечитав письмо і відповів Лайтерові, що жалує але не може ему дати ніякої посади, бо всі місця заняті. Тою відповідлю не відстравив ся Лайтер і сказав: „Мій пане — коли ви не знаєте, то я вам скажу. Ось шиби маєте так брудні в ваших вікнах, що ж встиг дивити ся на се і ви, здає ся мені, не маєте нікого, щоби міг вікна очистити. Заплатіть тені, то я вам се сейчас зроблю.“ Джон згодив ся на се і Лайтер вичистив ему шиби в бюрі, а по скінченій роботі попросив Джона о заплаті. Джон утішив ся тим і сказав: „Алеж мій пане; для вас завсіди знайдеться місце в моїм бюрі.“ Завдяки своїй отвертості і тому, що не встигав ся іраці — зістав по 6 літтях сей робітник від чищення шиб спільноком фірми „Джон Фарвель в Чікаго“ і має днес гарненький маєток.

З почти. Міністерство торговлі розпорядило, що в тих випадках, в котрих належить звернути оплату за надану телеграму, оплати, що вчинили за ужите телефона не мають звертати ся.

П. Франтішек Гжегорж, про котрого недугу ми недавно звідвали, подужав вже на стілько, що лікар дозволяє ему полагоджувати короткі кореспонденції, але все-таки остаете ще на клініці проф. Ейзельта в Празі. Для характеристики сего незвичайного приятеля Русинів поєдамо ось кілька слів винятіх з его листу писаного до проф. В. Шухевича у Львові: „Вже буде чотири неділі, як лежу в шпитали, а ту, як се Вам добре звісно, укладаю собі гарні пляни про етнографію. А я би рад ще богато о Русинах нашим Чехам сказати. Але мені не вільно ще тенер писати, бо писане мучить мене... З флегмою виплювую ще кров. Буду мусіт виходити на півднє, а там посвячу увесь мій час Русинам, котрих я так дуже полюбив...“

Телеграми „Буковини“.

3 дня 13-го лютого 1897 року.

Відень. Розійшла ся вість, що цісар відловив свій виїзд до пригрія св. Мартина на 22-го лютого.

Будапешт. Сойм приняв внесене на знесене чисельної лотереї з тою зміною, що на єї місце вступить клясова лотерія від 1-го жовтня 1897.

Царгород. З Канеї дійшли сюда вісти, що в місті лишилися тільки самі Магомедані. Всі християни находяться на воєнних кораблях, на котрих перевозяться до Мільо. Християнські повстанці в околиці Канеї очікують підмоги з середини краю та опісля хотять вирушити проти міста. В Канді і Ретимні плюндрують Турки. Воєнні кораблі чужих держав, між ними та-кож і грекі відпилили тамтуда. В кількох місцевостях розграбили Турки військові магазини зброї.

Берлін. Архікнязь Оттон відіхав до Штутгарту. Цісар відпровадив архікнязя на дворець. Працьане було дуже сердечне.

Атени. Два росийські панцирні кораблі відплили до Крети.

Лондон. Times доносить з Канеї, що архікнязь Георгій прибув вже під Канею. Християни стрілили на турецкий воєнний корабель, що прибув до Кізамо. Конзуї представляють положене в Ретимні дуже небезпечним. Християни допроваджені до розпітки. Над 200 християн утікло до християнського монастиря недалеко Суди і замкнуло ся в нім.

Паріж. В наслідок Gauhois подав вчера сюди німецький цісар ноту, що приступає до французько-російської політики на вхід.

17)

СЕСТРА ЮЛІЯ.

Списала

Анна Стюро-Жуківна.

(Дальше.)

Ото ті ухиленя, Ганусю, то мій хрестик. Як би не они, то мому щастю вже нічого би не бракувало.

Ти дивуєш ся, Ганусю моя, як я можу бути щасливою, коли у нас, кажеш, на все мусить бути сліпий послух. А я скажу тобі, Ганусенько, що то саме той сліпий послух робить нас всіх щасливими. Я тобі недавно писала за наші богатства і говорила, що в нас та богатша, котра менше всего потрібует, бо тогди єї більше Ісус любить, а на то у нас все сходить, аби ми Ісусові більше були милі. Тепер-же напишу тобі трохи і за той сліпий послух, щоби ти нашому щастю вже не мала чим дивувати ся. — Тобі наш сліпий послух видає ся якоюсь неволею, а нам видає ся золотою волею.

Тільки наперід скажи мені, Ганусю, яку то волю має кожда дівчина, заким вийде замуж? Слухай мами, слухай тата, як є невістка — то ѹї невістки слухай, як є брат, то ѹї брата слухай. І вставай тоді, як скажуть, і лягай, коли кажуть і роби все, що скажуть. Ото мені воля! А тож не є неволя?! А як дівчина не сходить слухати, то буде сварня. Сама мусить гризти ся і всі єї гризуть. А як таки наперід знає, що та воля заведе єї на ліху дорогу. Хиба капиночку волі має, як вийде на вулицю. Але і там воля є неволя. Не вольно єї урати ся, як схоче, ані навіть хустки закрутити, як схоче, тільки так, як всі дівчата носять. А як іначе завяже ся, то всі пальцем будуть на ю показувати. І ходити мусить як інші ходять і навіть съміяти ся не можна, як єї захоче ся, бо як засьміє ся по своїй волі, то єї другі обсьміють. От яка правдива неволя! — А скоро замуж вийде — то за одну неволю дістане десять тяжших. Перше мусіла слухати одного тата і одної мами, тепер має двох татів і дві мамі. А з чоловіком ще ѹї присяга вяже, щоби его слухати. А як слухати? І вийти не годить ся з хати без его волі і подивити ся на нікого і заговорити до нікого, бо зложать люди зараз помівку а чоловік сварить або ѹо гірше, нарікає і гніває ся і завидує. А як Бог пішле діти, то нова неволя і в день і в ночі і до самої смерті. А неволя від сусідів! А з чоловіком журі ся за поле і за податок, і за хліб і за сіль! Ой, Ганусю моя кохана, а хто всі неволі перерахує, які є в сьвіті на бідну дівчину або жінку...

А ще одно, чекай, була бим забула. За тебе саму напишу, не гнівай ся. Ти ще рік, а вийдеш на паню учительку і пійдеш десь до школи. Може так як пані учителька в нашім селі. Ой набідуєш ся, кохана Ганусю, набідуєш ся на тій волі! Діти в школі — то перша неволя; треба що день їм служити. А родичі діти — то друга неволя, бо они не раді, що діти від товару мусить іти до школи і що помалу учить ся. А війт наглядає, бо я надивила ся на то в нашім селі. А якась там с

рада громадска осібно, що наглядає школу. А часом приїжджає якийсь пан інспектор, а часом жандарм доглядає. А чи то вже всі? Де там, Ганусю, всіх не переврахую, бо їх не знаю, як назвати. А всіх мусин слухати — і маєш волі по саму піну!...

А як нам пояснювали наш отець сьв. правила о нашім послусі, то говорили, що її ті урядники по містах мають саму неволю, а волі ані за гріш, хиба ті найвищі. А всі низші мають над головою цілу драбину старших і старших і не переврахуєш, де они кінчать ся. А всіх треба слухати, бо як не схоче слухати, то відберуть службу. А та служба така тяжка, та ще їй нікому не дододиш, і Бога гнівши, бо нарікаеш і кленеш. Ото, Ганусю, воля на світі!

А тепер послухай нашої неволі. Ми всі сестри від першої до остатної, всі собі рівні. Всі маємо однакове одінне, і стіл і дім і однакові правила, і однакові шлюби і однакові навіть роботи, бо кожда всого мусить привчити ся, що є в правилах приписане. А над всіми є тілько одна старша сестра наставниця, которую ми слухаемо. Але як она нам розказує? Так як сестра сестрі або мама дитині. І що она розказує? То, що з нас кожда сама собі вибрала, коли прийшла до закону, а більше нічого, бо она тілько наглядає, аби правила докладно сповняли ся. А з нас кожда нічого іншого її не хоче, як тілько того самого. І хочби наставниці не було, то її без того кожда з нас щілим серцем і душою рве ся, щоби кожде правило сповнити. А ще її то скажу, що сестра старша сама все то також робить, що її нам прикаже, бо она з нами рівна, і що котрій скаже зробити, сама зараз покаже, як то робить ся і поможе кождій. А як хто не вдасть роботи, то сестра старша придасть другу роботу, до котрої може хто має більше заміловання.

Але чому той послух називає ся сліпим? — То для того, Ганусю моя кохана, що як нам старша сестра що прикаже, то нам не вольно дивити ся на неї і її самої слухати, але треба собігадати, що сам Ісус через сестру старшу відкриває нам свою волю, а Ісуса треба сліпо слухати, бо він варта того. Він є наш Бог і наш обручник найдорожчий і наше все щастє, а ми его наді все любимо, а хто щиро любить, то її рад би де-

сять раз тілько зробити, як ему каже ся. То ми всі не сестри слухаемо, але Ісуса. І так сестра старша все нам то пригадує і гнівала би ся, як би котра з нас тілько самого її голосу хотіла слухати. І через то наш послух є святій, бо слухаемо не чоловіка але Бога. І хоч би сестра старша в чім помилила ся, то як я її послухаю, не помилю ся, бо сповно сьв. послух і через то божу волю. За то наша, як кажеш, неволя є золотою волею. Бо нам не вольно нічого робити, тілько, що послух каже, а сьв. послух ми даемо Ісусові, і робимо так божу волю. А робити божу волю, то не є неволя, але сьв. воля. Над нашою головою не стоять довга драбина старших і старших і без кінця старших, тілько один Ісус, котрій свою волю відкривас просто через сьв. правило а сестра старша тілько наглядає, щоби оно було виповнене. —

Тепер вже видиш, Ганусю, які ми всі щасливі. Маємо богатства, і маємо одного Пана, котрого слухаемо від щирого серця і душі, бо его любимо, бо він є наш обручник і з ним ми будемо на віки щасливі.

Помоли-ж ся, кохана Ганусю, аби я тілько була вже доброю і скоро поправила ся зі всіх моих вад для моого Ісуса — тогді до моого щастя нічого не забракне. А за решту напишу вже аж по моїх обличинах. —

(Даліше буде.)

Переписка редакції.

„Він“ у Львові. Помиляєте ся! Перечитайте собі статю проф. Стоцького п. з. „Наша мета“ в 282-ім числі Буковини з мин. року, а зрозумієте наше становище, якими заняли в тій справі, що перед знаним внесенем в галицькій сеймі. Замісць підозрінь, ширіть думки з своєї статті, на которую всі Русини годять ся, як тепер виявило ся. В нас занадто мало дбають о ідеали для загалу, а за богато о кількох людях.

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT
є на складі в друкарні
„Рускої Ради.“
Просимо о замовлення.

Рух поїздів зелізничних важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейського годинника.

Приходять	П о і з д и			Відходять	П о і з д и		
	поспішні	особові	мішані		поспішні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
3 Відня, Krakova, L'vova, Stanislavova, Kolomij i Snytina	1128	.	657	Do Snytina, Kolomij, Stanislavova, L'vova, Krakova i V'dnia	347	.	941
3 Букарешту, Яс, Сучави, Глібоки	329	.	912	1028 550	1029	538	
3 Новоселицї, Sadaguri				1000 523	717	1048	616
				1113 950	Do Sadaguri, Novoseliçї		430 621

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейський час ріжнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на зелізниці є 12 год., то на львівськім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 мінут.

Не залишіть прочитати!

М. ФЛЯЙШЕР

робітня одягів для мужчин.

Чернівці, ул. паньска ч. 16.

Виготовляє убрання мужескі після найновішого крою за ціну як найдешевшу.

Замовлення з провінції виконує як найдокладніше.

Сплата може після умови відбувати ся ратами.

Цілий одяг для мужчин від 15 зр. в гору.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з антики Ріхтера в Празі, загально признаний знаменитий усмірюючий лік на втиране: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх антиках. Просимо жадати сей загально улюбленний лік просто під назвою Rixter Liniment з котвицею і принимати з осторожністю лише фляшки зі значком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптека Rixter під золотим львом у Празі.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

має на складі отсії свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„СЛОВА ПРАВДИ І НАУКИ“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 ПОВІСТОК“

для чесніх діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКОУРКА“

даруночок для руских діточок. Ю. Фед'ковича 10 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожну поодиноку книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини.“